

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžk/44/2019
Identifikačné číslo spisu: 3019200039
Dátum vydania rozhodnutia: 10.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3019200039.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu (spravodajca) a sudkýň JUDr. Eriky Čanádyovej a JUDr. Moniky Válašikovej, PhD. v právnej veci sťažovateľa (pôvodne žalobcu): Teplo GGE s. r. o., so sídlom Považská Bystrica, Robotnícka 2160, IČO: 36 012 424, právne zastúpený: Capitol Legal Group, advokátska kancelária s. r. o., so sídlom Bratislava, Digital Park III, Einsteinova 19, IČO: 47 257 211, proti žalovanému: Okresný úrad Trenčín, odbor opravných prostriedkov, so sídlom Trenčín, Hviezdoslavova 3, za účasti: 1/ rTrust, s. r. o., so sídlom Bratislava, Kremel'ská 63/890, IČO: 35 853 972, 2/ TEPLÁREŇ Považská Bystrica, s.r.o., so sídlom Považská Bystrica, Robotnícka 2160, IČO: 36 300 683, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 10. decembra 2018 č. OU-TN-OOP1-2018/031002-002/112/2018/Hla, v konaní o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/9/2019-111 zo dňa 12.06.2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľa (pôvodne žalobcu) proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/9/2019-111 zo dňa 12.06.2019 z a m i e t a.

Účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trenčíne zamietol žalobu žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 10. decembra 2018 č. OU-TN-OOP1-2018/031002-002/112/2018/Hla, ktorým žalovaný podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku zamietol odvolanie spoločnosti Teplo GGE, doručené Mestskému úradu Považská Bystrica dňa 24. 09. 2018 a potvrdil rozhodnutie Mesta Považská Bystrica o vydaní záväzného stanoviska obce o súlade navrhovanej výstavby sústavy tepelných zariadení s koncepciou rozvoja obce v oblasti tepelnej energetiky pre stavbu „HYPERMARKET rTRUST POVAŽSKÁ BYSTRICA“ č. Odd. ÚP/1031/2018/56819/TB12-10 zo dňa 28. 08. 2018 s odôvodnením záväzného stanoviska, že „pre účely vykurovania a ohrevu vzduchu navrhovaného objektu

hypermarketu slúži odpadové teplo z potravinárskeho chladenia. Odpadové teplo bude pokrývať všetko potrebné teplo do vonkajších teplôt -10°C , t. j. pokryje 96 % tepla potrebného na vykurovanie a ohrev vzduchu za rok (440,736 MWh). Podľa výpočtu je množstvo tepla potrebného na vykurovanie a ohrev vzduchu 459,1 MWh za rok. Z toho vyplýva, že 18,364 MWh je potrebné pokryť z iného ako odpadového tepla, toto množstvo tepla je menšie ako zákonom stanovené množstvo (30,0 MWh, § 21 ods. 3 zákona o tepelnej energetike) pre povinné napojenie na centralizovaný zdroj tepla na vymedzenom území. Ročná spotreba tepla na vykurovanie $E_r = 371,8$ MWh/rok. Ročná spotreba tepla na vetranie $E_{r\text{vet}} = 87,3$ MWh/rok, Teplo získané z potravinového chladenia (odpadové teplo z technológie) $E_{\text{ErodP}} = 440,7$ MWh/rok. Celková ročná spotreba tepla krytá z vonkajších zdrojov $E_r = 371,8 + 87,3 - 440,7 = 18,4$ MWh/rok“.

2. Žalobca je dodávateľom tepla na vymedzenom území, na ktorom sa plánuje výstavba sústavy tepelných zariadení slúžiacich na zásobovanie navrhovanej stavby, v dôsledku čoho má v tomto konaní postavenie účastníka konania podľa § 12 ods. 4 v spojení s § 12 ods. 9 zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike. Spoločnosť rTrust, spol. s r.o. plánuje realizovať stavbu Hypermarket rTrust Považská Bystrica, pričom navrhovaný spôsob vykurovania stavby je riešený prostredníctvom odpadového tepla z potravinárskeho chladenia, ktoré má pokryť 96 % tepla potrebného na vykurovanie a ohrev vzduchu za rok. Spomedzi celkových ročných potrieb tepla v projektovanom množstve 459,1 MWh je podľa projektovej dokumentácie potrebné pokryť z iných zdrojov maximálne 18,364 MWh, ktoré žiadateľ plánuje pokryť tepelnými čerpadlami vzduch - voda, ktoré majú slúžiť aj pre potreby potravinárskeho chladenia, inštalovaný tepelný výkon čerpadiel sa navrhuje na úrovni 350 kW + 50 kW. Stavba má byť teda plne zásobovaná z týchto zdrojov tepla bez potreby pripojenia na sústavu centralizovaného zásobovania teplom (ďalej len „CZT“) v meste Považská Bystrica. Žalobca poukázal na ustanovenie § 21 ods. 3 zákona o tepelnej energetike, v ktorom sa uvádza povinnosť prednostného využitia tepla z účinného CZT, ak sa na vymedzenom území plánuje vybudovať nový objekt spotreby tepla s projektovanou ročnou spotrebou tepla vyššou ako 30 MWh, ak to umožňujú technické podmienky a inštalovaný výkon zariadení na výrobu tepla. Projekt stavby sa s touto povinnosťou vysporiadáva tak, že formálne znižuje celkovú ročnú potrebu tepla z hodnoty 459,1 MWh na hodnotu 18,364 MWh a to tak, že 96 % potreby tepla plánuje pokryť odpadovým teplom z potravinárskeho chladenia. Zákon o tepelnej energetike nerozlišuje formy zdroja tepla, ktoré sa do projektovej potreby tepla majú započítať a ktoré nie, hovorí len o celkovej projektovanej ročnej potrebe tepla, a tá v prípade navrhovanej stavby presahuje zákonom požadovaných 30 MWh.

3. Krajský súd v odôvodnení rozsudku konštatoval, že filozofia Európskej únie v energetike je postavená na úspore fosílnych palív, znížení primárnej energie paliva a tým aj znížení množstva znečisťujúcich látok a skleníkových plynov vypúšťaných do ovzdušia. Na dosiahnutie tohto cieľa sú preferované a podporované obnoviteľné zdroje energie. Centrálné zásobovanie tepla je vo všeobecnosti preferované z dôvodov, že dokáže efektívne prepájať a udržiavať v rovnováhe výrobu a spotrebu, umožňuje skladovať energiu v čase jej prebytku, implementovať rôzne formy energie, ktoré v meste vznikajú vrátane obnoviteľných zdrojov, využiť „odpadové“ teplo, ktoré inak uniká v podobe emisií do ovzdušia, dokáže využiť „odpadové“ teplo, ktoré inak uniká v podobe emisií do ovzdušia. Práve aj využitie odpadového tepla u konečného spotrebiteľa maximalizuje efektívnosť využitia energie a znižuje plytvanie energetickými zdrojmi. Vzhľadom na koncepciu novej sústavy tepelných zariadení, ktorá by mala byť postavená na využití odpadového tepla, a to až v rozsahu 96% potreby objektu sa stierajú vyššie uvedené výhody CZT v tom zmysle, že samotná novovytvorená sústava tepelných zariadení je založená na efektívnom využití energie odpadovej energie bez produkovania emisií. Predmetná sústava by znížila plytvanie energetickými zdrojmi. V danom prípade by samotná nová sústava tepelných zariadení predstavovala efektívne fungujúci a inteligentný systém, ktorý by bol postavený na využití odpadového tepla, ktoré by inak bolo vypustené do ovzdušia. Ako konštatovali správne orgány uvedená sústava predstavuje systém, ktorý sám nebude produkovať emisie, čo by nebolo možné pri jeho napojení na CZT. Žalobu podľa § 191 ods. 1 SSP zamietol.

4. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ v zastúpení advokátom včas kasačnú sťažnosť. Namietal, že § 21 ods. 3 zákona o tepelnej energetike ustanovuje, že ak sa na vymedzenom území plánuje vybudovať

nový objekt spotreby tepla s projektovanou ročnou potrebou tepla vyššou ako 30 MWh a dodávateľ na tomto vymedzenom území dodáva teplo z účinného centralizovaného zásobovania teplom, musí sa projektovaná ročná potreba tepla prednostne pokryť od tohto dodávateľa, ak to umožňujú technické podmienky a inštalovaný výkon zariadení na výrobu tepla. Zamietnutie žaloby sťažovateľa z dôvodu, že otázka povinného pripojenia nie je kritériom pre posúdenie vecí obcou v rámci vydania záväzného stanoviska podľa § 12 a § 31 zákona o tepelnej energetike, ako aj nerešpektovanie ustanovenia § 21 ods. 3 zákona o tepelnej energetike spočíva na nesprávnom právnom posúdení vecí krajským súdom.

5. Sťažovateľ tvrdil, že ustanovenie § 21 ods. 3 zákona o tepelnej energetike je plne aplikovateľné, pretože predmetná stavba „HYPERMARKET rTRUST POVAŽSKÁ BYSTRICA“ na pozemkoch KN parc. č. 2432/13, KN parc. č. 2432/14, KN parc. č. 2432/15, KN parc. č. 2432/16 a KN parc. č. 2432/17 s použitím pozemkov KN parc. č. 5995/2, KN parc. č. 2342/4, KN parc. č. 2342/343, KN parc. č. 2388 (KN-E 5995/6, KN-E 2389, KN-E 2390), KN parc. č. 2342/7, KN parc. č. 2387/1 a KN parc. č. 2432/62 pre prístup a uloženie inžinierskych sietí v katastrálnom území Považská Bystrica predstavuje nový objekt spotreby tepla a aj podľa projektovej dokumentácie celková ročná tepelná potreba stavby prevýši zákonom požadovaných 30 MWh (zodpovedá hodnote 459,1 MWh). Z tohto dôvodu by mala byť stavba pripojená na CZT a jej tepelná potreba prednostne zabezpečovaná z CZT, keďže CZT spĺňa podmienky účinného CZT (viac ako 75 % tepla je vyrobeného kombinovanou výrobou) a pokrytie projektovanej ročnej potreby tepla umožňujú technické podmienky a inštalovaný výkon zariadení na výrobu tepla.

6. Podľa sťažovateľa povinnosť prednostného využitia tepla z účinného CZT je v prípade výstavby nového objektu spotreby tepla daná bez ohľadu na to, z akých zdrojov má byť krytá. Ako už sťažovateľ uviedol v bode 18. sťažnosti, stavba tieto podmienky spĺňa (celková ročná potreba stavby je 459,1 MWh), pričom sťažovateľ je na území mesta Považská Bystrica výlučným dodávateľom tepla z účinného CZT, pokrytie projektovanej ročnej potreby tepla umožňujú technické podmienky a inštalovaný výkon zariadení na výrobu tepla. Týmto sťažovateľ odôvodňuje nesprávne právne posúdenie vecí krajským súdom, titulom nerešpektovania zákonnej povinnosti prednostného pokrytia tepelných potrieb stavby z účinného CZT (v zmysle § 21 ods. 3 zákona o tepelnej energetike). Prednostné využitie tepla z účinného CZT ustanovuje zákon o tepelnej energetike voči akémukoľvek inému zdroju tepla vrátane odpadového tepla pochádzajúceho z chladiarenských procesov. Účinné CZT využíva prevažne teplo vyrobené z obnoviteľných zdrojov energie, teplo vyrobené vysoko účinnou kombinovanou výrobou alebo v priemyselných procesoch (v zmysle § 2 písm. z) zákona o tepelnej energetike). Z tohto dôvodu ho zákonodarca uprednostňuje vždy v prípade, že sa buduje nový väčší objekt spotreby tepla. Zároveň zvýšenie odberu tepla z účinného CZT pôsobí priaznivo aj na náklady za teplo uhrádzané ostatnými odberateľmi tepla pripojenými do účinného CZT, čo prináša výhody nielen z hľadiska ekonomického, ale aj sociálneho. Navrhoval, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

7. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 06.09.2019 ku kasačnej sťažnosti uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s rozsudkom krajského súdu, ktorým bola žaloba zamietnutá a zotráva na stanovisku, ktoré uviedol vo vyjadrení zo dňa 06.03.2019 k žalobe.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky <. (§ 137 ods. 2 a 3 SSP) a kasačnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 461 SSP zamietol.

9. Preskúmaním vecí kasačný súd zistil, že medzi účastníkmi konania je sporný výklad ustanovenia § 21 ods. 3 zákona o tepelnej energetike na danú situáciu. Žalobca vychádza z doslovného gramatického výkladu tohto ustanovenia.

10. Podľa § 21 ods. 3 zák. č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení účinnom ku dňu 10.12.2018 ak sa na vymedzenom území plánuje vybudovať nový objekt spotreby tepla s projektovanou ročnou potrebou tepla vyššou ako 30 MWh a dodávateľ na tomto vymedzenom území dodáva teplo z účinného centralizovaného zásobovania teplom, musí sa projektovaná ročná potreba tepla prednostne pokryť od tohto dodávateľa, ak to umožňujú technické podmienky a inštalovaný výkon zariadení na výrobu tepla.

11. Podľa záväzného stanoviska Mesta Považská Bystrica projekt stavby sa s touto povinnosťou vysporiada tak, že formálne znižuje celkovú ročnú potrebu tepla z hodnoty 459,1 MWh na hodnotu 18,364 MWh a to tak, že 96 % potreby tepla plánuje pokryť odpadovým teplom z potravinárskeho chladenia.

12. Kasačný súd sa stotožnil s teleologickým výkladom v bodoch 27 a 28 napadnutého rozsudku krajského súdu. Od projektovanej ročnej potreby tepla vyššej ako 30 mWh uvedenej v § 21 ods. 3 zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike je nevyhnuté odpočítať zhodnotenie vlastného odpadového tepla samotným objektom spotreby.

13. V danom prípade nemožno aplikovať doslovný (izolovaný) výklad ustanovenia § 21 ods. 3 zákona č. 657/2003 Z. z. (povinný odber tepla), ale systematický a logický výklad. Právo tvorí materiálne a formálne jednotný celok. Jednotlivé ustanovenia zákona o tepelnej energetike sa musia vykladať vo vzájomnej súvislosti, aby tvorili logický celok. Rámec aplikácie ustanovenia § 21 ods. 3 zákona č. 657/2004 Z. z. je daný ustanovením § 25 pod názvom Hospodárnosť tepelných zariadení.

14. Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení účinnom ku dňa 10.12.2018 výrobca tepla, dodávateľ a odberateľ sú povinní dodržiavať zásady hospodárnosti prevádzky sústavy tepelných zariadení. Hospodárnosťou prevádzky sústavy tepelných zariadení na účely tohto zákona sa rozumie také jej prevádzkovanie, ktoré spĺňa ukazovatele energetickej účinnosti zariadení na výrobu tepla a distribúciu tepla a normatívne ukazovatele spotreby tepla; normatívnym ukazovateľom spotreby tepla sa rozumie maximálna spotreba tepla na dosiahnutie optimálnej energetickej účinnosti tepelného zariadenia.

15. Kasačný súd dospel k záveru, že s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti prevádzky sústavy tepelných zariadení sa ustanovenie § 21 ods. 3 zákona č. 657/2004 Z. z. vykladá tým spôsobom, že pre účely povinného odberu tepla sa odpočítava preukázateľné pokrytie vlastnej spotreby odpadovým teplom z potravinárskeho chladenia.

16. O náhrade trov kasačného konania rozhodol tak, že sťažovateľ v tomto konaní nemal úspech, náhradu trov nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 168 SSP), žalovanému ich náhrada nevyplýva zo zákona a ďalším účastníkom náhradu trov konania nepriznal v zmysle § 169 SSP, keďže im nevznikli trovy v súvislosti s plnením povinnosti.

17. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.